

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Apskričių viršininkų administracijoms

2009-12-16 Nr. (19.5-33) SD - 8876

Kopija
LR Švietimo ir mokslo ministerijai

**REKOMENDACIJOS DĖL VAIKŲ GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ PAREIGYBIŲ
APRAŠYMŲ**

Atsižvelgiant į tai, kad pastaruoju metu kyla vis daugiau neišskumų ir klausimų dėl vaikų globos namų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų vykdomų funkcijų, vaikų globos namų šeimos struktūros, teikiame rekomendacijas dėl minėtų pareigybių funkcijų bei pareigybių aprašymų.

Pakartotinai atkreipiame dėmesį į tai, kad Vaikų globos įstaigų tinklo optimizavimo plane, patvirtintame 2007 m. spalio 11 d. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-282 (Žin., 2007, Nr. 107-4385), numatyta, kad nuo 2010 m. vaikų globos įstaigos veikla organizuojama šeimai artimos aplinkos modelio – šeimynų principu (iki 12 vaikų šeimoje, vaikų skaičius šeimoje išimtiniais atvejais gali būti didesnis, jei gyvena broliai ir seserys). Šeimynose turi dirbti 3-4 socialiniai pedagogai arba socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai. Vienas vaikų globos įstaigos šeimos socialinis pedagogas, socialinis darbuotojas rūpinasi šeimoje gyvenančiais 3-4 vaikais ir dirba socialinį darbą su jų šeimomis. Sprendimą dėl konkrečios įstaigos darbuotojų struktūros – suderinęs su steigėju – priima įstaigos vadovas. Pažymėtina, kad šeimos socialinis pedagogas, kaip ir socialinis darbuotojas, privalo tiesiogiai dirbti su vaikais.

Primename, kad š. m. lapkričio 18 d. pasitarime, vykusiam Švietimo ir mokslo ministerijoje, buvo pasiektas susitarimas, kad tiek Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tiek Švietimo ir mokslo ministerija neprieštaras, kad turintiems pedagoginį išsilavinimą auklėtojams įstaigos vadovas sudarys galimybes dirbti socialiniais pedagogais, jei nebus viršijamos 2010 m. darbo užmokesčio fondo lėšos. 2010 metų apskričių viršininkų vaikų globos namų darbo užmokesčio fondas buvo planuotas neatsižvelgiant į kokias pareigybes bus keičiamos auklėtojų pareigybės (į socialinių darbuotojų padėjėjų, socialinių darbuotojų ar socialinių pedagogų), t. y. darbo užmokesčio fondas planuotas pagal 2009 m. esamus auklėtojų tarnybinius atlyginimus.

Svarbu paminėti, kad 2009 m. gruodžio 10 d. LR Seimas priėmė Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, kuriame 2010 m. mažinamos darbo užmokesčio fondo lėšos biudžetinių įstaigų (tarp jų ir apskričių vaikų globos namų) pedagogams, socialiniams bei kultūros darbuotojams 5 procentais, o kitiems darbuotojams – 10 procentų.

Labai svarbu yra socialinį darbą dirbančiųjų ir auklėtojų atliekamų funkcijų išgryninimas. Vaikų globos namų vadovams rengiant pareigybių aprašymus reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad auklėtojų funkcijos neturi būti tapatinamos su socialinio darbuotojo funkcijomis. Siekiant socialinės globos kokybės vaikų globos namuose turi būti skiriamas ypatingas dėmesys vaikų parengimui savarankiškam gyvenimui, darbui su vaiko šeima, artimaisiais, jį supančia aplinka ir pan.

Pateikiame ministerijos specialistų rekomendacijas dėl pagrindinių socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų funkcijų.

Vaikų globos namų šeimos pagrindinės socialinio darbuotojo funkcijos:

- 1) vertina ir nustato socialinės pagalbos poreikius vaikui, vaikų grupei;
- 2) užtikrina vaikų fizinį ir psichinį saugumą šeimoje;
- 3) rūpinasi vaiko mokymusi ir bendradarbiauja su bendrojo lavinimo mokykla ir kitomis švietimo įstaigomis teikiančiomis švietimo paslaugas vaikams;
- 4) taikydamas įvairius socialinio darbo metodus (socialinį konsultavimą, stebėjimą, socialinių ryšių sudarymą, atvejo analizę ir pan.) vertina vaiko poreikius ir numato galimus jų tenkinimo būdus;

SD-1127.3

- 5) dirba individualų socialinį darbą su vaiku, vaikų grupe;
- 6) ugdo vaiko kasdienio gyvenimo įgūdžius (tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant, atliekant buitinius darbus ir kt.), ugdo darbinius įgūdžius (siuvimas, mezgimas, meistravimas, patalpų, aplinkos tvarkymas ir kt.);
- 7) atsižvelgiant į vaikų amžių, sveikatą, išsivystymą ir polinkius rūpinasi vaiko laisvalaikiu ir neformaliu vaiko švietimu kitose įstaigose;
- 8) dirba socialinį darbą, bendrauja su vaiko tėvais ar giminaičiais ir padeda jiems suprasti vaiko socialinius, ugdymo poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti vaiko, turinčio vystymosi sunkumų, poreikius, tėvų teises ir pareigas;
- 9) preventyviai stebi šeimą, susigražinusių vaikus;
- 10) rengia vaiką savarankiškam gyvenimui;
- 11) organizuoja sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, tarpininkauja sveikatos priežiūros specialistams teikiant vaikui sveikatos paslaugas;
- 12) domisi ir renka informaciją apie iš vaikų globos namų išėjusio ir savarankiškai rūpintis savimi pradėjusio globotinio socialine padėtimi ir aplinka, esant būtinybei, inicijuoja ir tarpininkauja dėl socialinės pagalbos tęstinumo užtikrinimo;
- 13) nuolat bendradarbiauja su seniūnijos, socialinių įstaigų socialiniais darbuotojais, dirbančiais su socialinės rizikos šeimomis, vaiko teisių apsaugos specialistais, užtikrina, kad tarp globos įstaigoje esančių vaikų ir jų tėvų išsilaikytų pastovus teigiamas ryšys;
- 14) tarpininkauja tarp vaiko ir vaikų globos namų kitų sričių specialistų;
- 15) organizuoja vaikų globos namų šeimos darbuotojų komandinį darbą, kad vaikas gautų reikiamą pagalbą dienos ir nakties metu;
- 16) duoda nurodymus socialinių darbuotojų padėjėjams.

Vaikų globos namų šeimos socialinio darbuotojo padėjėjo pagrindinės funkcijos:

- 1) padeda vaikui ugdytis ir palaikyti kasdienio gyvenimo įgūdžius (padeda apsiperkant, atliekant buitinius darbus ir kt.);
- 2) padeda vaikui ugdyti darbinius įgūdžius;
- 3) padeda vaikui rengiantis, maitinantis, prausiantis ir pan.;
- 4) rūpinasi, kad vaikas švariai rengtųsi, laiku būtų keičiami apatiniai drabužiai, patalynė;
- 5) padeda vaikams rūpintis higiena, esant poreikiui, padeda medicinos darbuotojui suteikti higieninę pagalbą;
- 6) įsitraukia ir pats kartu su vaiku dalyvauja ugdomojoje, darbinėje, užimtumo veikloje;
- 7) palydi vaiką į ikimokyklinio ugdymo įstaigą, esant poreikiui, į mokyklą, kitas įstaigas;
- 8) nakties metu užtikrina vaikui tinkamą poilsį;
- 9) talkina socialiniam darbuotojui, socialiniam pedagogui.

Vieni iš pavyzdinių, ministerijos specialistų nuomone, vaikų globos namų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų pareigybių aprašymai galėtų būti Trakų savivaldybės Trakų vaikų globos namų šių darbuotojų pareiginiai nuostatai. Minėtos įstaigos sutikimu persiunčiame juos (pridedama).

Pažymėtina, kad Švietimo ir mokslo ministerija išipareigojo parengti rekomendacijas dėl vaikų globos namų socialinio pedagogo pareiginės instrukcijos, kurią vaikų globos namų vadovas galėtų pasinaudoti rengiant socialinio pedagogo pareigybės aprašymą.

Svarbu paminėti, kad jei vaikų globos namuose yra šeimos, kuriose nėra socialinio pedagogo pareigybės, tai socialinio darbuotojo, socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybės turi apimti ir socialinį pedagoginį darbą su vaiku ir atvirkščiai, socialinio pedagogo pareigybė – socialinį darbą su vaiku ir šeima.

Tikimės, kad ši informacija bei pridedami aiškūs ir detalūs pareiginiai nuostatai padės Jums atskirti ir aprašyti vaikų globos įstaigose su vaikais dirbančių darbuotojų veiklą bei funkcijas.

PRIDEDAMA. 2 lapai (iš abiejų pusių)

Viceministrė

Audra Mikalauskaitė

Asta Mulevičiūtė, tel. 2668140, el. p. AMuleviciute@socmin.lt